

Ember és társadalomismeret területi tanár MA, nappali, levelező

Tantárgy neve: Etikátörténet és általános etika	Tantárgy Neptun kódja: BTETTN04K, BTETTL04K
	Tantárgyfelelős intézet: Filozófiai
	Tantárgyelem: K
Tárgyfelelős: Dr. Hell Judit, egy. tanár	
Javasolt félév: I./2.	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 4x2 ó konzultáció	Számonkérés módja: k
Kreditpont: 2	Tagozat: N és L
<p>Tantárgy feladata és célja: A társadalom- és emberismeret MA szakos multidiszciplináris jellegű képzés keretein belül az etika „modul” kérdésköréhez kapcsolódóan, az alapszakos ismeretekre építve, szélesíti és mélyíti a vonatkozó KKK szerint az ismeretköröket, és felkészít a nevelési-oktatási feladatok szakmailag megalapozott végzésére. A kurzus célja a hallgatók általános etikai (general ethics) ismereteinek intenzívebbé tétele, elsősorban a nyugati morálfilozófiai kánon szövegeire alapozva, hogy ezzel egyszersmind érzékeltetni tudják és tanórákon megvitassák az autonómítás, a szabadság, az értékválasztás, a kötelesség/normavezéreltség, a morális dilemmák és döntés, a következmény, a lelkiismeret, a morális felelősség, a tudatos ön-és életalakítás, az önismeret, az erények, az emberség, egoizmus-altruizmus stb. kérdéskörét.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> <p>Az etika alapvető kérdése. A „conditio humana”: az ember léthelyzete és az emberek közös rendeltetése. Az emberi szabadság és a normák, célok, értékek rangsorának felismerési képessége mint az alapkérdés értelmességének előfeltételei. A szabadság fogalmának többértelműsége, a szabadság mint etikai kategória: a cselekvés, a választás, az akarat szabadsága. Szabadság és erkölcsi felelősség. A szabadságpremisszát tagadó felfogások, a determinista álláspontok változatai.</p><p>Az erkölcsi magatartás, cselekvéseméleti megfontolások: az érzelem, az értelem és az akarat mint erkölcsi tényezők (a cselekvés motívumai); érzelmek és szenvedélyek, az emotivista felfogás; a személy érzelmi érettsége, az érzelmi gyengeség / éretlenség. A tudás szerepe a célok és eszközök kiválasztásában, a döntés meghozatalában; a külső körülmények és belső feltételek felmérése, szituációs tudás és önismeret; a tudatos erkölcsi cselekvés (erkölcsi tudatosság) és az erkölcsi tudatlanság. Az értékek világa: értékosztályok, értékpluralitás, értékválasztás és erkölcsi magatartás. A személyértékek, erények.</p> <p>A helyes / követendő magatartásforma: az emberi cselekedetek normatív szabályozása. A társadalmi normák / normarendszerek típusai: szokás, illem, vallás, erkölcsi és jogi normák. A magatartási normák orientáló, értékkelő (zsinórmérték) és prescriptív (Sollen) funkciója. Az erkölcsi normák értéktartalmai (jó, rossz, helyes, helytelen) és az értékmodalitások. A normák tipologizálása: az erkölcsök tagoltsága – a normák tagolódása, a normák hierarchiája, elvont/általános és konkrét erkölcsi normák, kultúrák közti normák.</p> <p>Az elemi erkölcsi normák és az erkölcsi szocializáció folyamata (normaátadás és elsajátítás). A normák univerzalizálhatósága és relativizálása; a normakonfliktusok feloldása. A norma</p>	

interiorizálása, erkölcsi autonómia, az erkölcsi személy. Normaszegés és erkölcsi szankciók. Kazuisztika: az általános erkölcsi és jogi normák alkalmazása konkrét helyzetekre/cselekedetekre. A normák megalapozásának problémája, a vallás-erkölcs transzcendens eredeztetésű, abszolút és univerzális normái, a laikus (világi, szekularizált) erkölcs normáinak evilági eredete, relativizmusa és kapcsolata az embertudományokkal.

4.

A jogi normák mint külső (nem bensőnkől fakadó), hivatalos szabályok. Generális és individuális jogi normák. A normák érvényessége/létmódja; az erkölcsi és a jogi szankcionálás különbözősége (az állam szankcionáló szerepe, a jogkövetkezmény). A jog mint intézményesült normarendszer. A jogi normák alkotása: formalizált eljárás, rögzített fórumrendszer. Törvényi jog és bírói jog vs. szokásjog, isteni jog, természetjog). A jogalkotás konszenzus- ill. konfliktuselmélete. Jogok és kötelességek, a jogi felelősség. Bíraskodás: laikus és szakbírói igazságszolgáltatás.

Az emberi méltóság (formális érték kategória) mint az emberi jogok (konkrét tartalmi értékek) forrása, a személyérték feltétlen tisztelete, az emberi jogok erkölcsi tartalma; a nők és gyermekek jogai mint emberi jogok; az erkölcsi jogok az individuális etikában; az állampolgári jogok – politikai szabadságjogok.

Félévközi számonkérés módja:

A vizsga anyaga és értékelése: 1 szabadon választott és 1 kijelölt tétel ismertetése.

- jeles (5): szabadon választott tétel 90 %-os, a kijelölt tétel 80 %-os ismerete
- jó (4): a szabadon választott tétel 80 %-os, a kijelölt tétel 70 %-os ismerete
- közepes (3): a szabadon választott tétel 80 %-os, a kijelölt tétel 60 %-os ismerete
- elégséges (2): a szabadon választott tétel 80 %-os, a kijelölt tétel 50 %-os ismerete

Kötelező irodalom:

Szt. Ágoston: A szabad akaratról I-II. In: A boldog életről. A szabad akaratról. Európa, 1989.
Hartmann, Nicolai: Az erkölcsi követelmények lényegéről. In: Lételeméleti vizsgálódások. Gondolat, 1972.

Heller Ágnes: Általános etika. Cserépfalvi, 1994.

Kant, Immanuel: Az erkölcsök metafizikájának alapvetése. Gondolat, 1991.

Szabó Miklós: Jogi alapfogalmak, Bíbor Kiadó, 2003.

(Szt. Ágoston, Hartmann és Kant, valamint Scheler műveiből a megfelelő szemelvények az Etika I.-II. szöveggyűjteményben is (szerk: Hell Judit, Miskolci Egyetemi Kiadó) megtalálhatók.

Ajánlott irodalom:

Etika I-II. szöveggyűjtemény összes szemelvénye az etika klasszikusaiból. (Szerk. Hell Judit, válogatta: Hell Judit – Orthmayr Imre), Miskolci Egyetemi Kiadó, 2008.

Heller Ágnes: Morálfilozófia. Cserépfalvi, 1996.

Heller Ágnes: Az érzelmek elmélete. Gondolat, 1978.

Maritain, Jacques: Az igazi humanizmus. Szent István Társulat, 1996.

Pascal, Blaise: Gondolatok. Magvető, 2005.

Sartre, Jean-Paul: Egzisztencializmus. Hatágú Síp Alapítvány, 1991.

Scheler, Max: A formalizmus az etikában és a materiális értéketika (részletek).
Gondolat, 1979.

Tantárgy neve: Alkalmazott etika Applied ethic	Tantárgy Neptun kódja: BTEATTN05K, BTEATTLO5K,
	Tantárgyfelelős intézet: Filozófiai Intézet
	Tantárgyelem: k
Tárgyfelelős (név, beosztás): Dr. Hell Judit, egyetemi tanár	
Javasolt félév:	Előfeltétel:-
Óraszám/hét:	Számonkérés módja (a/gy/k/b):K
Kreditpont:2	Tagozat:N/L
Tantárgy feladata és célja: Erkölcsi viszonylatok: önmagunkhoz (perszonális etika), a velünk személyes kapcsolatban lévő egyénekhez (individuális etika); az erkölcsi individuum (egyszerisége, sajátos szükségletei, képességei, életmódja, életprogramja). Az életút/életcél tudatos és önálló (morális) választása; alternatív életstratégiák; értékvezérelt élet, önkibontakoztatás. Az életkorok etikai sajátosságai (születés: születésszabályozás; gyermekkor: az erkölcsi érés folyamata; felnőttkor: erkölcsi autonómia; időkor: emberi méltóság, halál). Az életmód etikai kérdései (egészség, munka és szabadidő). A természeti viszony etikai kérdései. A nemiség etikai kérdései: a nemek egyenlőtlensége és egyenlősége történelmi alakulásban és a jelenben, nemi identitás társadalmi és individuáletikai kérdései.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Félévközi számonkérés módja: (prezentáció, zárhelyi dolgozat, beadvány stb.)	
Értékelése: (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok)	
Kötelező irodalom: Fekete László (szerk.): Kortárs etika. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004. Csányi Vilmos: Az emberi természet. Humánológia. Vince, 1999. Chodorow, Nancy: A feminizmus és a pszichoanalitikus elmélet, Új Mandátum, 2000. Kaari, Utrio: Éva lányai. Az európai nő története, Corvina, 1989. Lányi András: Együttéléstan. Liget, 1999.	
Ajánlott irodalom: Beauvoir, Simone de :A második nem. Gondolat, 1969. Heller Ágnes:Szilveszteri szimpózium, T-Twins, 1992. MacCormac, Carol P.:Nature, Culture, and Gender, Cambridge 1980.	

Tantárgy neve: Társadalomelmélet 1. (Theories of Society 1.)	Tantárgy Neptun kódja: BTETTN06K, BTETTL06K
	Tantárgyfelelős intézet: Szociológia
	Tantárgyelem: K
Tárgyfelelős (név, beosztás): dr. Szepessy Péter egy. doc.	
Javasolt félév: 2.	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja (a/gy/k/b): k
Kreditpont: 3	Tagozat: nappali és levelező
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy keretében megalapozzuk a társadalmi jelenségek további részletes elemzését. Egyrészt átfogó képet adunk a szociológiaelméletben kialakult fő szemléletmódokról és irányzatokról. Másrészt az úgynevezett intézményes szemléletmód szempontjából áttekintjük a szociológiai társadalomelmélet alapvető kérdéseit.	
Tantárgy tematikus leírása: <ol style="list-style-type: none"> 1. A szociológiai szemléletmód meghatározása és fő típusai 2. A társadalmi jelenségek magyarázata; az intézményes szemléletmód 3. A cselekvés megközelítése; a szükséglet mint személyes motívum 4. A szükségletkielégítés összetevői és meghatározottsága 5. A cselekvések kognitív motívumai és az irányultságok 6. A kultúra fogalma és szociológiai megközelítése 7. A szabályok és az alkalmazkodás; az intézmény és érvényessége 8. Az intézmények fedezete és kialakítása; az intézmények funkciói 9. Az intézmények fő típusai és a társadalmiság 10. A racionális cselekvés és a racionális döntés 11. A cselekvések típusai és a társadalmi cselekvés 12. A társadalmi kölcsönhatás fogalma, típusai és meghatározottsága 13. A cselekvések rendszere és az emberi élet szférái 14. Az intézményes csoportok és a modern társadalom 	
Félévközi számonkérés módja: Aláírás feltétele: Nappali tagozaton legalább hat alkalommal az előadásokon való részvétel; levelező tagozaton legalább az előadások felén (a két alkalom közül az egyik alkalommal) való részvétel.	
Szóbeli vizsga: Két tételt kell húzni, a tételek a hallgatónak a félév elején kiadva, amelyek részletesebben megfogalmazva a tematika témaköreire vonatkoznak. Értékelés ötfokozatú skálán: 00-40 %-os teljesítés 1-es, 41-55 %-os teljesítés 2-es, 56-70 %-os teljesítés 3-as, 71-85 %-os teljesítés 4-es, 86-100 %-os teljesítés 5-ös.	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Farkas Zoltán: Társadalomelmélet. Az intézményes szociológia elmélete. Első kötet. Bíbor Kiadó, 2010. 2. Farkas Zoltán: Társadalomelmélet. Az intézményes szociológia elmélete. Második kötet. Bíbor Kiadó, 2010. 3. Elster, Jon: Nuts and Bolts for the Social Sciences. Cambridge University Press, 1989. 4. Előadásvázlat: Farkas Zoltán: Társadalomelméleti vázlat. Első rész. Bíbor Kiadó, 2009. 	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Alexander, Jeffrey C.: Szociológiaelmélet a II. világháború után. Balassi Kiadó, 1996. 2. Felkai Gábor – Némedi Dénes – Somlai Péter (szerk.): Szociológiai irányzatok a XX. században. Új Mandátum Könyvkiadó, 2000. 3. Morel, Julius stb. (szerk.): Szociológiaelmélet. Osiris Kiadó, 2000. 4. Némedi Dénes (szer.): Modern szociológiai paradigmák. Napvilág Kiadó, 2008. 	

5. Pokol Béla: Szociológiaelmélet. Budapest: Felsőoktatási Koordinációs Iroda, 1997.
6. Coleman, James S.: Foundations of Social Theory. The Belknap Press of Harvard University Press, 1990.

Tantárgy neve: Az etika mai problémái Contemporary Moral Problems	Tantárgy NEPTUN kódja: BTETTN04V, BTETTN04V
	Tantárgyfelelős intézet: Filozófiai Intézet
	Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős (név, beosztás): Dr. Makai Péter, adjunktus	
Javasolt félév: páratlan év, tavasz	Előfeltétel: ---
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja (a/gy/k/b): aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Tagozat: nappali (etikatanári mesterképzés, 4. félév)
A tanulmányok feladata és célja: (α) az erkölcsi alaptapasztalatok filozófiai mélységű átvilágítása; (β) az ember morális életgyakorlatára, annak lehetőségfeltételeire irányuló reflexió hagyományának (ethica fundamentalis), közelebről az 20. századi <i>erkölcsfilozófiai gondolkodás</i> történetének modern auktorok művein keresztül ívelő történeti áttekintése; (γ) a tárgyalás során feltáruló különböző (kötelesség-, következmény-, erény-, célzat- és felelősségetikai etc.) válaszok rendszeres feldolgozása.	
Tantárgy tematikus leírása:	
01–02. Értékelmélet (axiológia) és perszonalizmus. Formalizmus-kritika Max Scheler: <i>A formalizmus az etikában és a materiális értéketika</i> . Ford. Berényi Gábor. Budapest, 1979, Gondolat. 27–62., 137–165., 172–180., 450–470., 522–535., 560–565., 578–598., 750–775., 837–869. Somogyi Zoltán: <i>Az erkölcsi értékek világa</i> . Budapest, 1984, Magvető. 89–109.	
03. Felelősségetika I. Érték vs. célracionalitás. A következményekért viselt felelősség Max Weber: A politika mint hivatás. In <i>Tanulmányok</i> . Ford. Wessely Anna. Budapest, 1989, Osiris. 197–209.	
04. Felelősségetika II. A jövőért viselt felelősség és a technológiai kor utópikus távlata Hans Jonas: Az emberi cselekvés megváltozott természete. In Lányi András–Jávorka Benedek (szerk.): <i>Környezet és etika</i> . Budapest, 2005, L' Harmattan. 25–37.	
05. Felelősségetika III. A második személyért viselt felelősség. „Itt és most” Emmanuel Lévinas: <i>Teljesség és végtelen</i> . Ford. Tarnay László. Pécs, 1999, Jelenkor Kiadó. I. szakasz: A 1–2., B 5–7.; III. szakasz: B 1–8., C 1–5. 17–23, 53–61, 161–184, 185–210. Mészöly Miklós: Író és felelősség. In <i>A tágasság iskolája</i> . Budapest, 1977, Szépirodalmi Könyvkiadó. 206–210.	
06. Célzat- és boldogságetika. Természetjog és teleológia Germain Grisez–Joseph Boyle–John Finnis: Gyakorlati elvek, erkölcsi igazság és végső célok. In Frivaldszky János (szerk.): <i>Természetjog</i> . Ford. Béndek Peter. Budapest, 2006 ² , Szent István Társulat. 211–256.	
07–08. Újarisztoteliánus erényetika. Közösség, erény, jó élet. Narratív identitás Alasdair MacIntyre: <i>Az erény nyomában</i> . Ford. Biróné Kaszás Éva. Budapest, 1999, Osiris. XIV–XVIII. 244–351.	
9. Szerződés- és igazságosságelméletek	

John Rawls: *Az igazságosság elmélete*. Ford. Krokovay Zsolt. Budapest, 1997, Osiris. [A méltányosságként felfogott igazságosság.]

Robert Nozick: Elosztási (disztributív) igazságosság. Ford: Babarczy Eszter. In Huoranszki Ferenc (szerk.): *Modern politikai filozófia*. Budapest, 1998, Osiris. 141–160.

10. Analitikus/metaetikai változatok

George Edward Moore: Principia Ethica. In Lónyai Mária (szerk.): *Tények és értékek. A modern angolszász etika irodalmából*. Budapest, 1981, Gondolat. 51–105.

Charles L. Stevenson: Az etikai kifejezések emotív jelentése. In Lónyai Mária (szerk.): *Tények és értékek. A modern angolszász etika irodalmából*. Budapest, 1981, Gondolat. 180–213.

11. Utilitarizmus modern formában

John Jamieson Carswell Smart: An Outline of a System of Utilitarian Ethics. In J. J. C. Smart–Bernard Williams: *Utilitarianism For and Against*. Cambridge, 1973, CUP. 3–74.

Harsányi János: A racionális viselkedés elmélete. In *Szociológiai Szemle*. 1995/4.

12. Posztmodern etika

Zygmunt Bauman: *A modernitás és a holokauszt*. Ford. Greskovits Endre. Budapest, 2001, Új Mandátum. 6. és 7. fejezet. Az engedelmesség etikája. Az erkölcs szociológiai elméletének vázlatja. 213–277.

Richard Rorty: *Esetlegesség, irónia, szolidaritás*. Ford. Boros János–Csordás Gábor. Pécs, 1994, Jelenkor. III. 9. Szolidaritás. 209–219.

13. Vallássetika. Balthasar: Krisztus mint konkrét norma. Küng: Projekt Weltethos

Hans Urs von Balthasar: Kilenc tétel. A keresztény etika körülírása. In Joseph Ratzinger–Heinz Schürmann–Hans Urs von Balthasar: *A keresztény erkölcs alapelvei*. Ford. Görföl Tibor. Budapest, 2005, L' Harmattan. 81–108.

14. Összegző reflexiók

A gyakorlati jegy adásának előfeltétele(i): (α) a félévi aláírás megszerzése (az előírásoknak megfelelő óralátogatás; aktív részvétel a szeminárium közös diszkusszióiban); (β) beadandó írásművek [előzetes egyéni egyeztetés szükséges!] – rögzített terjedelmi, tartalmi és formai keretekkel, érvényesítve az alapvető helyesírási, nyelvhelyességi és hivatkozási követelményeket (lásd alább!) * – A végleges gyakorlati jegyet (α) + (β) kiértékelésének függvényében az oktató ajánlja meg.

* Részleteiben

(α) *Terjedelmi követelmény*. Minimális terjedelem: 0,3; maximális terjedelem 0,5 szerzői ív; azaz $\approx 13\,000$ – $20\,000$ n (leütés) [1 szerzői ív = $40\,000$ n] lábjegyzetekkel együtt, a leütésekbe beszámítva a szóközöket is – ami hozzátétőlegesen és az alább megadott formában 5,5–8,5 A/4-es oldalnyi anyagnak feleltethető meg. Megjegyzés: a terjedelem bizonyos értelemben mutatója a feldolgozás mértékének.

(β) *Tartalmi követelmény*. A megadott kötelező irodalmak egy szabadon választott fejezetének (ismeretkörének/problematikájának) a feldolgozása. Az írásmű szigorúan két különböző – tipográfiai megjelenítésében is elváló – részből kell álljon! Amíg az első részben összefoglaló módon bemutatásra kerül az olvasott műrészlet tartalma; addig második részben a feldolgozott szakirodalom önálló, esszéjellegű kiértékelésére és

továbbgondolására esik a hangsúly. Az utóbbihoz a tárgyfelelőssel történő konzultáció után használhatók további, a témához illeszkedő szakirodalmak is. Mindkét részben alapkövetelmény az informális logika szabályainak érvényesítése. A jegyzetszerű, logikai összefüggéseket tartalmilag/formailag/nyelviileg nem érvényesítő munkák *elégtelességnek* minősülnek.

(γ) *Formai követelmény.* Az írásműnek tartalmaznia kell a hallgató (név, szak) és a kurzus (tárgy neve, futó félév) azonosításához szükséges adatokat. A szövegetest *New Times Roman* vagy *Minion Pro* betűtípusból, 12-es betűmérettel szedett legyen – a címek/alcímek betűtípusa/mérete esetében is. Kerülendő a rendhagyó, egyéni formázás! A folyószöveg sorkizárt; a margó normál méretű; a cím/alcím balra igazított. A jegyzetek, lábjegyzetek arab számozásúak. A kiemeléshez egyedül kurzíválás használható – elkerülve az aláhúzott, félkövér, ritkított vagy kiskapitális formákat. A sorköz 1-es fokozatú. A szövegetest („enter”-ek segítségével) bekezdésekre tagolódik, amelyet nem tágabb sorközzel, hanem maximum 3 karakterértékű behúzással jelölünk. A takarékoság érdekében a külön címdal kerülendő!

(δ) *Helyesírási és nyelvhelyességi követelmény.* Elvárás, hogy a munka érvényesítse az írott nyelv alapvető helyesírási követelményeit. A durva és súlyos típushibák elkerülésén túl ügyelni kell a központosítási hibákra is, amelyek adott esetben súlyosan veszélyeztetik a textus értelmezhetőségét. 10–15 súlyos típushiba felett a munka *elégtelességnek* minősül. (Íráskészség-zavar fennállása esetén hivatalos igazolás szükséges!)

(ε) *Hivatkozási követelmény.* A hallgató szabadon választhat hivatkozási formát (szövegközi, sorszámozott, szövegvégi jegyzet, lábjegyzet vagy zárójeles/harvardi jegyzet), de minden esetben elvárás a választott forma következetes alkalmazása, amely lehetővé teszi az öt bibliográfiai adat (szerző, cím, hely, év, kiadó) azonosíthatóságát illetve a locus (szöveghely) pontos visszakereshetőségét. További tájékozódáshoz ajánlható: Gyurgyák János: *Szerzők és szerkesztők kézikönyve*. Budapest, 2005, Osiris Kiadó. Illetve követhető adott esetben a Magyar Tudomány vagy a Magyar Filozófiai Szemle szerzői ajánlása is.

A fenti pontoknak nem megfelelő, továbbá az adott határidőn túl érkező írásművek *elégtelességnek* (1) minősülnek. Beadási határidő: a vizsgaidőszak első két hetén belül; *elektronikus levélhez* csatolt formában (makailp@gmail.com). A levél formai szempontjait (megszólítás, tárgy, elköszönés) nem érvényesítő, üzenet nélkül érkező küldemények automatikusan törlésre kerülnek.

Értékelés: a tananyag terjedelmi és tartalmi ismeretének függvényében.

[Az érdemjegy javítása esetén a korábbi jegyekkel együtt számolt átlag az irányadó.]

Kötelező irodalom:

Lásd a tematikus leírás alatt megadott műveket!

A kollokviumhoz szükséges kötelező források a félév során kerülnek végleges rögzítésre.

Ajánlott irodalom:

Harry J. Gensler: *Ethics. A Contemporary Introduction*. London–New York, 2011^{2nd}, Routledge.

James Rachel: *Elements in Moral Philosophy*. New York, 2003^{4th}, McGraw–Hill.

Russ Shafer-Landau (ed.): *Ethical Theory. An Anthology*. Oxford, 2013^{2nd}, Wiley–Blackwell.

Tantárgy neve: Iskolai gyakorlat Teaching practice	Tantárgy Neptun kódja: BTETTN11K, BTETTL11K
	Tantárgyfelelős intézet: Filozófiai Intézet
	Tantárgyelem: K
Tárgyfelelős (név, beosztás): Gáspár Csaba László	
Javasolt félév:	Előfeltétel:-
Óraszám/hét: 4	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gy
Kreditpont:3	Tagozat: N/L
Tantárgy feladata és célja: Az iskolai munka tervezése. Tanmenetek és óratervek. Óratípusok. A tananyag és a tanórák szervezése. A tananyag feldolgozásának hatékony módszerei. Szemléltetési eszközök és oktatástechnológia. A számonkérés és értékelés írásbeli és szóbeli formái. Tanórán kívüli tehetséggondozás.	
Tantárgy tematikus leírása: A hallgatók megismerkednek a pedagógiai, tanítási folyamat részleteivel, továbbá az érettségi követelményekkel, feladatlapokkal. Jártasságra tesznek szert a különböző pedagógiai, oktatási módszerek alkalmazásában. Megismeri az iskola működéséhez szükséges dokumentumokat.	
Félévközi számonkérés módja: (prezentáció, zárhelyi dolgozat, beadvány stb.)	
Értékelése: A hallgató igazolja, hogy ismeri a társadalomismeret érettségi követelményeit és járatos a különböző pedagógiai - tanítási eszközök alkalmazásában. Órákat tart a középiskolás korosztálynak.	
Kötelező irodalom: Knausz Imre (szerk.): Az évszámokon innen és túl... Megújuló történelemtanítás. Budapest, 2001, Műszaki Könyvkiadó, 61-98., 123-139. o. Falus Katalin – Jakab György (szerk.): <i>Módszertani segédanyag az emberismeret-etika oktatásához.</i> (http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=emberismeret) Falus Katalin – Jakab György – Vajnai Viktória: <i>Hogyan neveljük demokráciára?</i> Budapest, 2005, OKI. A társadalomismeret érettségi vizsga általános követelményei www.om.hu Pethőné Nagy Csilla: <i>Módszertani kézikönyv</i> , Korona Kiadó, Bp., 2007.	
Ajánlott irodalom:	